

Bilag til bet. o. lovf. vedr. miljøforbedrende investeringer i landbrug m.v.

Spørgsmål 31:

Hvad foregår der – her i landet eller eventuelt i udlandet – af forskning i eller undersøgelser af muligheden for at ændre gyllen til en sådan form, at den kan transporteres uden smittefare?

Svar:

På baggrund af oplysninger fra Veterinærdirektoratet kan jeg oplyse følgende:

Såvel i Danmark som i mange andre lande (USA, England, Tyskland, Sverige m.fl.) med en intensiv husdyrproduktion er der i de seneste år udført forskningsarbejde med hensyn til anvendelse af gylle (blanding af gødning, urin, foderrester, strøelse, vand m.m.).

Forskningen vedrørende en ændring af gylle til sådan en form, at den kan transporteres uden smittefare er baseret på ønsket om, at gylle med et eventuelt indhold af patogene (sygdomsfremkaldende) kim kan anvendes som plantenæring og eventuelt til biogasproduktion, uden at der herved fremkaldes husdyrsygdomme eller sygdomme hos mennesker.

Idet spredning af smitte kan ske under forskellige stadier af gylletransport (opbevaring, vogntransport, udbringning), er der her i Danmark især foregået forskning vedrørende drab af smitstof i gylle, medens gyllen endnu befinder sig på det første stadie af transporten, nemlig under opbevaringen hos producenten. Denne forskning har omfattet:

1. Inaktivering af smittekim under gyllens lagring under normale oplagringsforhold.
2. Inaktivering af smittekim i beluftet gylle.
3. Inaktivering af smittekim ved varmebehandling af gylle.
4. Inaktivering af smittekim ved kemisk desinfektion af gylle.
5. Inaktivering af smittekim under brug af anaerobe og aerobe filtre.

Mange faktorer spiller en rolle for overlevelsesmulighederne for patogene mikroorganismer i gylle. Parametre som pH, temperatur, gyllens sedimenteringsevne, iltningsgrad m.v. er af betydning, og disse parametre vil igen være afhængige af opbevaringsanlæg, driftsform, udbringningsmetode m.v. Hertil kommer, at overlevelsesevnen af de enkelte sygdomskim (virus, bakterier og parasitter) er meget varierende.

Smittefare vedrørende transport vil foruden af den forudgående oplagringsform afhænge af den transport, som benyttes. Følgende transportforhold synes især at kunne komme på tale:

1. Fra producent til producentens egne jordarealer.
2. Fra producent til anden mands jordarealer.
3. Fra producent til fælles gylleformidling og herfra til en eller flere modtagere.
4. Fra producent til biogasanlæg og herfra til en eller flere modtagere.

De ovenfor anførte forskellige forhold vedrørende overlevelsessevne, transportforhold samt særlige krav til infektionsdosis og modtagelighed hos eksponerede dyr bevirker, at der såvel her som i udlandet er mange ubesvarede spørgsmål vedrørende smittefare ved opbevaring, transport og udspredding af gylle. De seneste danske forskningsresultater på området er publiceret i rapporterne:

1. Sygdoms- og miljømæssige problemer i forbindelse med behandling og spredning af flydende husdyrgødning (gylle).
Forfattere: Holger Errebo Larsen og Bent Munch.
2. Smitstofreduktion ved biogasproduktion i husdyrbruget.
Forfattere: John Elmerdahl Olsen, Holger Errebo Larsen og Peter Nansen.

Begge rapporter indeholder et stort antal referencer vedrørende forskningsarbejder, som er udført i udlandet.

I et forslag til Forsknings-, udviklings- og demonstrationsprogram vedrørende behandling og anvendelse af husdyrgødning (Minerva-programmet) udarbejdet i 1985 er det anført, at der ønskes udført forskning som behandler emnerne:

- Sikkerheds- og kontrolforanstaltninger til imødegåelse af smitterisiko.
- Risikoanalyse af smitte i forbindelse med drift af fællesanlæg.

Spørgsmål 32:

Hvør mange penge bruges der på sådan forskning eller undersøgelser?

Svar:

Der er inden for de seneste år brugt en del midler på forskningsarbejde vedrørende en